

2025

Policy brief: Spodbujanje vključevanja beguncev v visokošolsko izobraževanje: priložnosti in ovire

Kako ravnati in česa ne smemo

Sílvia Melo-Pfeifer, Lisa Marie Brinkmann in Anthippi Potolia

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ta projekt je bil financiran s podporo **programa Erasmus+** Evropske
unije

Informativni list

Številka projekta:	2022-1-FR01-KA220-HED-000087334
Akronim projekta:	AGILE
Naslov projekta:	Odpornost visokošolskega izobraževanja v begunskih krizah: krepitev socialne vključenosti skozi krepitev zmogljivosti, civilnodružbeno delovanje in priznavanje znanj.
Naslov dokumenta:	Policy brief: Spodbujanje vključevanja beguncev v visokošolsko izobraževanje: priložnosti in ovire.
Delovni paket:	WP5
Datum predložitve:	15/03/2025
Grafični oblikovalec	Ioanna Tsakarelou, Web2Learn
Avtorji:	Sílvia Melo-Pfeifer, Lisa Marie Brinkmann in Anthippi Potholia
Recenzent(i):	Konzorcij AGILE
Status različice	v1.4
Odobrilo:	Vsi partnerji
Povzetek:	Namen tega informativnega poročila je povečati družbeno in institucionalno ozaveščenost o raznolikosti strategij za olajšanje vpisa študentov beguncev na visokošolske ustanove in njihovo stalno prisotnost ter olajšati sodelovanje med formalnimi in neformalnimi pobudami na terenu ter med študenti begunci in visokošolskimi ustanovami.
Seznam ključnih besed:	Podporni mehanizmi, priznavanje znanj, krepitev zmogljivosti, civilnodružbeno delovanje, institucionalni izzivi, institucionalna trajnost.
Avtorske pravice	Licenca Creative Commons 4.0 International
Raven razširjanja	Javno
Navedite kot	Melo-Pfeifer, S., Brinkmann, L. M. & Potolia, A. (2025). <i>Policy brief: Spodbujanje vključevanja beguncev v visokošolsko izobraževanje: priložnosti in ovire</i> . Konzorcij AGILE. URL: https://agileproject-erasmus.eu/ (razdelek " Rezultati "). DOI: 10.25592/uhhfdm.17568

Konzorcij

Univerza Paris 8 (UP8)

Francija

Univerza Bordeaux Montaigne (UBM)

Francija

Web2Learn (W2L)

Grčija

University of Ljubljana

Univerza v Ljubljani (UL)

Slovenija

Lviv Polytechnic National University (LPNU)

Ukrajina

Univerza v Hamburgu (UH)

Nemčija

Kaunas University of Technology (KTU)

Litva

Poljska rektorska fundacija (PRF)

Poljska

Zgodovina revizij

Različica	Datum	Pregledal	Razlog
V0.2	17. 4. 2025	Anthippi Potolia, Lisa Marie Brinkmann, Léa Meunier	Notranji pregled
V0.3	30. 4. 2025	Odobritev s strani konzorcija	Notranji pregled
V0.4	15. 5. 2025	Silvia Melo-Pfeifer	Spremembe vsebine in postavitve
V0.5	19. 5. 2025	Lisa Marie Brinkmann	Javna objava z DOI

Izjava o izvirnosti:

Ta dokument vsebuje izvirno neobjavljeno delo, razen če je jasno navedeno drugače. Prej objavljeno gradivo in delo drugih je priznано z ustreznim citiranjem, navajanjem ali obojim.

Izjava o omejitvi odgovornosti:

Ta projekt je bil financiran s podporo Evropske komisije. Ta dokument odraža izključno stališča avtorjev. Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij iz dokumenta.

[Kazalo vsebine](#)

Seznam okrajšav	6
Seznam tabel	6
Povzetek	7
1.	9
2.	12
3. Glavne ugotovitve projekta AGILE	15
Institucionalne perspektive	16
Glasovi študentov beguncev	16
4. Priporočila	19
5. Literatura	25
Avtorji	29

Seznam okrajšav

V preglednici so po abecednem vrstnem redu navedene kratice, uporabljene v dokumentu.

Okrajšava	Opis
EU	Evropska unija

Seznam slik

Slika 1.....	13
Slika 2.....	15

Povzetek

Namen tega poročila je povečati družbeno in institucionalno ozaveščenost o raznolikosti strategij za olajšanje vpisa študentov beguncev na visokošolske ustanove in njihovega šolanja ter olajšati sodelovanje med formalnimi in neformalnimi pobudami na terenu ter med študenti begunci in visokošolskimi ustanovami. Povzemamo glavne ugotovitve projekta AGILE in bralce obveščamo o trenutnih pobudah za sprejem študentov beguncev na visokošolske ustanove v Evropi, obravnavamo glavne izzive pri njihovem vključevanju, predlagamo možne rešitve in podajamo priporočila. Ta priporočila so strukturirana v smislu pobud za lažji vstop v visokošolsko izobraževanje, spodbujanje trajnosti med študijem in lažji prehod v poklicno življenje.

Projekt AGILE

Ta publikacija je rezultat projekta AGILE, ki ga financira EU („Odpornost visokošolskega izobraževanja v begunskih krizah: krepitev socialne vključenosti skozi krepitev zmogljivosti, civilnodružbeno delovanje in priznavanje znanj“, <http://www.agileproject-erasmus.eu/>), katerega cilj je povečati odpornost visokošolskih institucij na stalne potrebe študentov beguncev s pomočjo socialne vključenosti in priznavanja znanj. Projekt AGILE želi obogatiti visokošolske učne načrte s predlogi novih pedagoških zasnov, ki spodbujajo civilnodružbene in digitalno podprte dejavnosti v formalnih in neformalnih učnih okoljih.

Projekt koordinira Univerza Paris 8. Konzorcij sestavlja šest univerz (Univerza Paris 8, Univerza Bordeaux Montaigne, Univerza v Hamburgu, Univerza v Ljubljani, Politehnična nacionalna univerza v Lvovu, Tehnološka univerza v Kaunasu), en think-tank (Poljska rektorska fundacija) in eden partner iz gospodarstva (Web2Learn), ki je specializiran za odprte sisteme prepoznavanja in socialno učenje.

Uvod

1. Uvod

Kratka predstavitev politike je nastala v okviru delovnega sklopa 5 (DS 5) projekta AGILE z naslovom "Učinek in trajnost". Cilj tega delovnega sklopa je bil "uporaba digitalnih inovacij, družbene udeležbe in ocene učinka za vzpostavitev sodelovanja med akademsko sfero in družbo za odpornost ter trajnost". DS 5 se je osredotočil na vpliv begunskih kriz na evropske visokošolske sisteme, učenje na podlagi teh kriz in posledično na sprejemanje ukrepov za povečanje odpornosti visokošolskih zavodov v Evropi med begunskimi krizami v prihodnosti.

V 30 mesecih projekta AGILE (od decembra 2022 do maja 2025) je konzorcij prisluhnil predstavnikom različnih visokošolskih zavodov v EU in zunaj njenih meja (vključno z Ukrajino, Brazilijo in Turčijo) in s tem prisluhnil glasovom na terenu, ki se soočajo z najbolj perečimi institucionalnimi potrebami (Melo-Pfeifer in Gerwers, 2023), kot sta olajšanje vpisa in trajnost. V projektu smo ustvarili prostore, kjer smo združili te institucionalne glasove, tudi iz institucij, ki jih je vojna neposredno prizadela (Klos & Klymanska, 2024) in glasove študentov beguncev. Tako predstavniki visokošolskih ustanov kot študenti begunci so sodelovali na okroglih mizah, ki jih je organiziral konzorcij in pri pripravi serije videoposnetkov (na voljo na spletni strani projekta). Poleg tega smo glasove študentov analizirali prek odgovorov na anketo, na katero je odgovorilo več kot 150 študentov beguncev (Lawrance, 2023). Prisluhnili smo tudi glasovom organizacij, ki se ukvarjajo z visokošolsko integracijsko politiko in tako združili poglede akademikov. Poleg tega smo raziskali mehanizme institucionalnega sodelovanja na ravni institucij, ki sestavljajo konzorcij AGILE (Lawrance, 2023), ter pobude za spodbujanje študentov in sodelovanja s civilno družbo ali sodelovanja med institucijami in zasebnim sektorjem (Boichenko, Oikonomou in Zourou, 2025a in 2025b). Poleg tega je bila opravljena tudi presečna analiza ovir za prehod študentov beguncev¹ na visokošolski študij (Melo-Pfeifer, Brinkmann in Gerwers, 2024). Glede na izjemen položaj Poljske pri odzivanju na intenziven prihod študentov beguncev iz Ukrajine, ki je bil posledica ruske invazije na ukrajinsko ozemlje in posledičnih vojnih razmer, je bila pripravljena študija primera o podpornih mehanizmih te države (Degtyarova & Kraśniewska, 2025). Nazadnje je bilo v obliki ankete opravljeno posvetovanje z institucijami, organizacijami ali skupinami na visokošolskih institucijah, ki so povezane z institucionalnimi mehanizmi sprejema v državah, ki sestavljajo konzorcij AGILE, s ciljem kartiranja vzpostavljenih mehanizmov podpore in nadaljnjega ukrepanja. Na podlagi iste ankete smo pripravili nacionalna poročila in sintezo rezultatov na ravni sedmih držav v konzorciju (Melo-Pfeifer in Potolia, 2025).

V tem kratkem "Policy brief" poročilu povzemamo glavne ugotovitve projekta AGILE in bralce obveščamo o trenutnih podpornih mehanizmih za sprejem študentov beguncev na visokošolske ustanove v Evropi, obravnavamo glavne izzive pri vključevanju študentov

¹ Pridevnik begunski študent uporabljamo za javnost, ki ji je namenjen projekt AGILE.

beguncev, predlagamo možne rešitve in podajamo priporočila visokošolskim zavodom in oblikovalcem politike na področju visokega šolstva. Pomembno je, da ta informativni dokument poudarja vrednost medsektorskega ter medinstitucionalnega in medinstitucionalnega sodelovanja kot sredstva za reševanje zapletenih izzivov, s katerimi se soočajo visokošolski zavodi na splošno in zlasti študenti begunci.

Najprej na kratko povzemamo rezultate prejšnjih raziskav in poudarjamo povezave s konzorcijem AGILE, nato predstavljamo glavne ugotovitve raziskav, ki so jih opravili raziskovalci tega konzorcija (glej tudi Degtyarova, 2025). Na koncu na podlagi teh ugotovitev podajamo predloge in predlagamo priporočila za reševanje izzivov vključevanja študentov beguncev v visokošolsko izobraževanje.

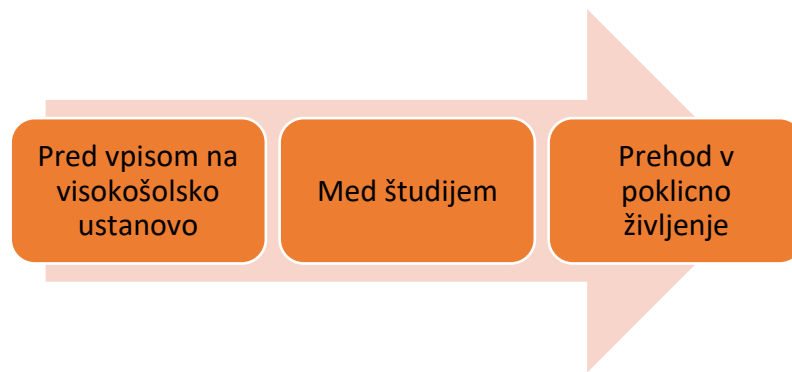
2. Pregled raziskav

2. Pregled raziskav

Unangst (2019) navaja, da je prihod velikega števila beguncev v Evropo prisilil tako nacionalne sisteme kot posamezne visokošolske zavode, da so oblikovali in izpopolnili strategije za podporo ne le bodočim študentom, temveč tudi tistim, ki so že vpisani (str. 144). Čeprav je akademske literature o podpornih strukturah znotraj visokega šolstva vse več (Ashour, 2022; Berg, 2019; Friedrich, Ruano in Melo-Pfeifer, 2021; Schröder, Berg in Otto, 2022; Unangst in Streitwieser, 2018), se ta v veliki meri osredotoča na posamezne države gostiteljice ali posebne skupine beguncev. Poleg tega te raziskave pogosto temeljijo na perspektivah institucionalnih akterjev - kot so univerzitetno osebje ali svetovalci - in ne na perspektivah študentov beguncev, ki naj bi imeli od teh pobud koristi. Izjema je delo Grüttnerja, Berga, Schröderja in Otta (2018), ki vključuje prispevke neposredno od študentov beguncev.

Pomembno je upoštevati, da se študenti begunci v nekaterih pogledih razlikujejo, čeprav imajo nekatere skupne značilnosti in se soočajo z izzivi, ki so značilni za študente, ki jih visokošolski zavodi označujejo kot "mednarodne". Prvič, podobno kot njihovi vrstniki tudi begunski študenti ne napredujejo samodejno iz sprejemnih centrov na visokošolsko izobraževanje. Pogosto morajo izpolnjevati določene akademske standarde ali standarde uspešnosti, kar je lahko težko zaradi izzivov, kot so jezikovne ovire, prekinjeno šolanje, invalidnost ali vpliv travme. Drugič, prehod lahko dodatno otežijo institucionalne politike, prakse ali stališča, ki ustvarjajo dodatne ovire - te lahko vključujejo težave pri priznavanju prejšnjih kvalifikacij, preveč zapletene postopke sprejema ali nezadostno podporo na področjih, kot sta učenje jezika in nastanitev. Tretjič, odsotnost ciljno usmerjenih pobud, kot so jezikovni programi, podpora za akademsko pripravljenost ali storitve vključevanja, lahko zaradi pomanjkanja podpornih mehanizmov ali mehanizmov, ki so usmerjeni k vpisu, ne pa tudi k vzdrževanju, povzroči motnje na izobraževalnih poteh ali večjo stopnjo izpisa študentov. Naidoo, Wilkinson, Langat, Adonio, Cunneen in Bolger (2018, str. 157) poudarjajo, da lahko tradicionalne izobraževalne strukture ovirajo prehode študentov beguncev (na primer zaradi pomanjkanja mehanizmov priznavanja spretnosti), je pomembno razumeti, da je prehod stalen proces in ne končni cilj.

Literatura opozarja na potrebo po razvoju integracijskih politik v visokem šolstvu, ki celostno in integrirano vključujejo celotno institucijo (Friedrich, Ruano in Melo-Pfeifer, 2021). To pomeni, da je treba o integraciji v visokem šolstvu razmišljati kot o procesu in ne (le) kot o cilju (slika 1).

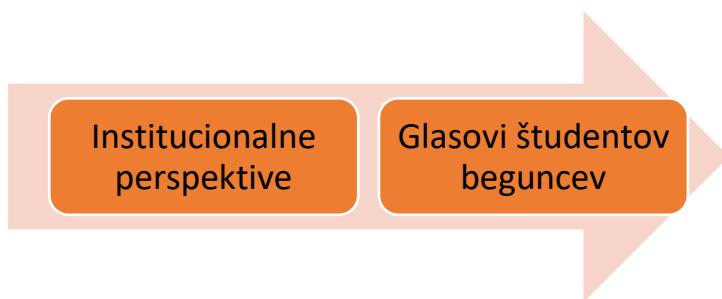
Slika 1. Potreba po kontinuumu podpornih mehanizmov za študente begunce na visokošolskih ustanovah.

Rezultati projekta AGILE kažejo, da bi se moralo vključevanje študentov beguncev osredotočiti na tri časovne okvire: pred vpisom na visokošolsko ustanovo (kjer se običajno zahteva znanje jezika), med študijem (s prehodom z dodiplomskega na magistrski študij, v nekaterih primerih odvisno od študentov) in med/po prehodu iz visokošolskega v poklicno življenje. To bo obravnavano v priporočilih, ki bodo predstavljena v nadaljevanju.

3. Glavne ugotovitve projekta AGILE

3. Glavne ugotovitve projekta AGILE

Rezultati projekta AGILE, pridobljeni z okroglimi mizami in vprašalniki (z visokoškolskimi zavodi in študenti begunci), kažejo, da imajo visokošolski zavodi in študenti v različnih sodelujočih državah lahko različne, vendar dopolnjujoče se poglede na obstoječe (ali neobstoječe) podporne mehanizme. Projekt AGILE je pokazal, da lahko visokoškolskim zavodom in študentom beguncem koristi boljše razumevanje stališč, izzivov in *načina delovanja* drug na drugega (slika 2). Po eni strani lahko visokošolski zavodi imajo in/ali iščejo vire in strukture za vzpostavitev obsežnih, sistematičnih podpornih sistemov s pristopom od zgoraj navzdol, po drugi strani pa lahko študenti ponudijo dragocen vpogled v praktične, vsakodnevne izzive, s katerimi se soočajo, kar prinaša pristop od spodaj navzgor za reševanje izzivov.

Slika 2. Dopolnjevanje institucionalnih perspektiv in glasov študentov beguncev.

Še pomembneje je, da je projekt AGILE pokazal, da je treba odporne sprejemne in podporne mehanizme zasnovati skupaj, v sodelovanju celotne akademske skupnosti in vseh akterjev (Degtyarova & Kraśniewska, 2025), na institucionalni ravni (s knjižnicami, kot so pokazali Jonaitytė, Štuopytė in Tautkevičienė, 2024) in z zunajuniverzitetnimi partnerji (z društvi, kot so pokazali Lawrance, 2024 in Potolia, Fialhos in Lawrance, 2025). AGILE je pokazal dodano vrednost vključevanja glasov študentov beguncev v institucionalne perspektive, kar nam je omogočilo vnesti večperspektivnost v razprave o trenutnih prizadevanjih za olajšanje vključevanja in trajnosti v visokošolsko izobraževanje (Lawrance, 2024; Melo-Pfeifer, Brinkmann & Gerwers, 2024. Glej tudi serijo videoposnetkov na <https://agileproject-erasmus.eu/Video-series-Building-resilience-post-war-views-from-Ukraine>) ter o pomenu sodelovanja na evropski (Melo-Pfeifer in Potolia, 2025) in celo mednarodni ravni (saj se večina študentov beguncev giblje po globalnem jugu), kar nam omogoča razumevanje in reševanje transverzalnosti (Melo-Pfeifer in Gerwers, 2023). Projekt AGILE je poleg sodelovanja znotraj institucije, sodelovanja med institucijami in izmenjave perspektiv pokazal, da lahko celostni podporni mehanizem pripomore h krepitvi integracije in odpornosti (Melo-Pfeifer, Brinkmann in Gerwers, 2024).

Institucionalne perspektive

Visokošolski zavodi, ki sodelujejo v projektu AGILE ali sodelujejo s konzorcijem (na primer z vprašalniki), se pogosto osredotočajo na vzpostavitev strukturiranih, splošnih in formalnih sistemov podpore, kot so jezikovni tečaji (Potolia, Fiallos in Lawrance, 2025), svetovalne storitve in akademsko svetovanje. Iz podatkov, zbranih v različnih delih projekta (Lawrance, 2023; Melo-Pfeifer in Gerwers, 2023; Melo-Pfeifer in Potolia, 2025), je razvidno, da pristopi teh institucij običajno temeljijo na uveljavljenih politikah, razpoložljivosti virov in institucionalnih ciljih, ki jih oblikujejo lokalni ali nacionalni predpisi in prakse. Kljub temu je treba povedati, da so institucije očitno razvile mehanizme, ki združujejo pobude od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor (Oikonomou in Zourou, 2023). Institucije izkazujejo družbeno odgovornost ter odzivnost na družbene in institucionalne izzive, ki jih je povzročil hiter, nepričakovan in velik pritok študentov beguncev v kriznih razmerah. Poljski primer je v tem pogledu zelo jasen, saj opisuje in pojasnjuje postopke prilagajanja v takšni situaciji (Degtyarova & Kraśniewska, 2025).

V zvezi z jezikovnimi tečaji v državah, kot je Francija, kjer je učenje nacionalnega jezika obvezno za vstop na univerzo, nam je delo, opravljeno v okviru projekta AGILE, omogočilo, da smo se odločili za spremembo učnih načrtov za DU Passerelle (nacionalna diploma za begunce, ki se pred vstopom na univerzo učijo francoščine). Novi učni načrt DU Passerelle (zlasti na Univerzi Paris 8) se odloča za širše pojmovanje francoščine kot drugega jezika in kot jezika akademskega vključevanja (prim. Potolia, Fiallos in Lawrance, 2025): omogočiti študentom, da si "so-lastijo" univerzitetni prostor, med drugim s tem, da obiskujejo predmete s svojih prihodnjih študijskih področij in ure francoščine z mednarodnimi študenti; uporabljati umetniške in občutljive pristope, da bi čim bolj spodbujali odpornost; omogočiti študentom, da se med učenjem jezika aktivno vključujejo v družbeno življenje s civilnodružbenim delovanjem ali delovno prakso, ki jim omogoča vpogled v poklice, do katerih jih bo pripeljal njihov prihodnji študij.

Te spremembe učnega načrta so očitno rezultat dialektičnega pristopa, ki ga zagovarja AGILE: s pozornim poslušanjem glasov študentov, izzivov, s katerimi se soočajo v svojem "novem življenju", taktik, ki so jih sprejeli, in neformalnih mrež podpore in medsebojne pomoči, ki so jih vzpostavili, smo se od njih naučili prav toliko kot oni od visokošolskega zavoda.

Glasovi študentov beguncev

Študenti begunci na podporne mehanizme gledajo z osebnega vidika, ki ga oblikujejo njihove življenjske izkušnje (kot študenti, kot študenti begunci, kot priseljenci). To se kaže zlasti v odgovorih na vprašalnik (Lawrance, 2023) in v risanju jezikovnih biografij (Melo-Pfeifer, Brinkmann in Gerwers, 2024). Poročajo, da imajo posebne potrebe, ki se razlikujejo od tistih, ki jih pričakujejo institucije, kot so čustvena podpora, mentorstvo ali dostop do praktičnih virov (stanovanje, finančna pomoč). Medtem ko se torej institucije

morda osredotočajo na strukturne in sistemske rešitve, študenti zaradi svojega ranljivega, nepričakovanega in negotovega položaja običajno dajejo prednost takojšnji, oprijemljivi podpori, ki neposredno vpliva na njihovo vsakdanje življenje, življenje njihovih družinskih članov in njihov študijski uspeh.

Poleg tega niz izkušenj, ki jih je razvil Web2Learn (Boichenko, Oikonomou in Zourou, 2025b) in so usmerjene v sodelovanje med akademsko sfero in podjetji, kaže, da lahko študenti begunci, če imajo priložnost in sredstva, svoje ideje spremenijo v uresničljive poslovne podvige in se ustvarjalno vključijo v (spletne) rešitve za podporo podjetništva potencialnih študentov beguncev. Kljub izzivom pri vzpostavljanju projektov sodelovanja med akademsko sfero in podjetji te izkušnje študentom dajejo priložnost, da se izrazijo ter postanejo aktivni in dejavni študenti v institucijah gostiteljicah in v družbi na splošno.

4. Priporočila

4. Priporočila

Konzorcij AGILE je opredelil že obstoječe mehanizme za lažji dostop in vključevanje študentov beguncev v visoko šolstvo (na primer Melo-Pfeifer in Gerwers, 2023; Melo-Pfeifer in Potolia, 2025), pri čemer je upošteval tudi pristop migracijskih študij (Degtyarova, 2025). Opredelil je tudi področja, na katerih ti mehanizmi še ne obstajajo ali pa se soočajo z izzivi (Melo-Pfeifer & Potolia, 2025). V tem razdelku te izzive usklajujemo z nizom priporočil, z namenom, da bi obstoječi mehanizmi postali trajnejši ter, da bi odpravili ugotovljene vrzeli. Na podlagi predhodno dostopnih ugotovitev raziskav strukturiramo priporočila glede na tri naslednje faze: pred vpisom v visokošolsko izobraževanje, med njim in po njem (ali pri prehodu z njega) na trg dela.

Faza	Ugotovljeni izzivi ali vrzeli	Priporočila
Pred vstopom v visokošolsko izobraževanje	Težave pri priznavanju diplom in prejšnjih učnih poti	Združite standardizirane postopke dobrodošlice z bolj prilagojenimi in individualnimi postopki. Ustvarite strukture, ki bodo olajšale vpis, trajnost in uspeh. Racionalizirajte upravne postopke. Sodelujte z univerzami v matičnih državah študentov, da zagotovite lažji prehod in priznavanje predhodnega učenja.
	Nejasna jezikovna politika za vpis v visokošolsko izobraževanje	Pripravite in sporočite pregledne večjezične smernice o jezikovnih zahtevah za vpis na visokošolski študij, vključno s sprejetimi kvalifikacijami in možnostmi podpore.
	Osredotočenost na jezikovno pripravo študentov s prevelikim poudarkom na ponudbi	Odločite se za celovite programe učenja jezikov (npr. Diplôme Passerelle v Franciji) in ne za izolirane in razpršene tečaje, namenjene vključevanju na univerzo. Poleg formalnega učenja jezikov naj bodo ti celoviti programi namenjeni

	jezikovnih tečajev ² in programov.	socialnokulturnemu, socialno-akademskemu in socialno-poklicnemu vključevanju beguncev takoj po prihodu na visokošolski zavod, in sicer z razvijanjem večjezičnega in večkulturnega potenciala študentov, njihovega večstopenjskega izkustvenega znanja in njihove sposobnosti prilagajanja, da bi se okrepila njihova odpornost. Jezikovne tečaje dopolnite z integriranimi programi akademske in socialne podpore. Ti lahko pomagajo pri oblikovanju besedišča in strokovnega znanja za posamezne predmete, učnih in delovnih spretnosti ter komunikacije v resničnem svetu.
	Manjkajoči jezikovni tečaji za akademske namene	Že od samega začetka usmerite predmete v posebne akademske namene.
	Nezadostna upravna, akademska in pravna podpora pri svetovanju	Zagotovite informacije o akademski kulturi, vključno z načini poučevanja in pričakovanimi akademskimi dosežki. Zagotovite dostopne in stalne svetovalne storitve za upravno, akademsko in pravno podporo, prilagojene posebnim potrebam študentov beguncev.
	Nezadostno obveščanje o podpornih mehanizmih	Izvajanje proaktivnih, večjezičnih strategij ozaveščanja za jasno obveščanje študentov beguncev o razpoložljivih podpornih storitvah prek različnih kanalov (npr. spletne strani, orientacijska srečanja, vrstniški mentorji).

² V Franciji so do štipendij upravičeni študenti, ki opravljajo premostitveno diplomu. Glej: <https://reseau-mens.org/presentation-du-du-passerelle/>

Med obiskovanjem visokošolskega izobraževanja	Motnje v jezikovni podpori	Še naprej podpirajte študente pri učenju jezika študija s specializiranimi tečaji (terminologija, vrste akademskega diskurza na njihovem področju itd.), tutorstvom in akademskim svetovanjem.
	Občasno financiranje podpornih struktur z morebitno izgubo človeških virov in s tem institucionalnega znanja in izkušenj	Razvijajte prožne in trajnostne strukture dobrodošlice z zagovarjanjem stabilnih, dolgoročnih modelov financiranja za ohranjanje podpornih programov in ohranitev izkušenega osebja, s čimer se zagotovi kontinuiteta in institucionalni spomin.
	Nezadostno financiranje študentov	Oblikujte prilagodljive pakete finančne pomoči, prilagojene potrebam študentov beguncev (šolnine, stanovanja, življenjski stroški, zdravstveno in otroško varstvo ...).
	Bolj ali manj prisilne in/ali vsiljene prekinitve študijskih poti	Vzpostavite prožne učne poti in programe za ponovni vstop, ki priznavajo predhodno učenje in upoštevajo prekinitve v izobraževanju, ter vzpostavite sisteme, ki priznavajo nelinearne učne poti in podpirajo ponovni vstop.
	Težave pri nastanitvi študentov beguncev v študentskih domovih	Sodelujte z lokalnimi ponudniki nastanitev in nevladnimi organizacijami, da ponudite cenovno dostopne in varne možnosti nastanitve ter dajte prednost nastanitvi v študentskih domovih za študente begunce.
	Manjše možnosti za stike med študenti begunci na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.	Ustvarite in izkoristite že obstoječe institucionalne strukture (kot so knjižnice), ki lahko spodbujajo interakcije med študenti begunci. Ustvarite in podprite platforme za mreženje, medsebojno mentorstvo in programe izmenjav, ki povezujejo

		študente begunce na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Spodbujanje povezovanja med notranje razseljenimi študenti s študenti begunci v tujini.
	Zmanjšana prisotnost študentov beguncev v mehanizmih odločanja	Ustanovite študentske svetovalne odbore ali komisije, ki vključujejo študente begunce, da bi zagotovili zastopanost njihovega glasu v procesih odločanja.
Prehod iz visokošolskega v poklicno življenje	Majhno število struktur, vključenih v spremljanje študentov beguncev	ustanovite (študentska) združenja <i>alumnov</i>, ki bodo skrbela za ohranjanje stikov po tem, ko študenti begunci zapustijo visokošolski zavod. Razvijte in razširite mreže sodelovanja med univerzami, podjetji, nevladnimi organizacijami in organizacijami skupnosti, da bi zagotovili celovito in stalno podporo študentom beguncem.
	Sporadično sodelovanje s civilno družbo	Ustvarite priložnosti za dolgoročno civilnodružbeno delovanje z vzpostavljanjem partnerstev z nevladnimi organizacijami. Izboljšajte priložnosti za odprte inovacije (npr. sodelovanje na hekatonih, v laboratorijih Fab Lab itd.) za študente begunce, da bi le ti imeli korist od mreženja s svojimi vrstniki in navezali stike s podjetji.
	Sporadično sodelovanje s trgom dela	Spodbujajte vzpostavljanje stikov med sedanji in nekdanji študenti begunci, saj bi lahko slednji olajšali vključevanje v poklicni svet (za opravljanje prakse ali zaposlitev). Povezovanje s trgom dela z vzpostavljanjem partnerstev z zainteresiranimi podjetji, ki olajšujejo vključevanje študentov beguncev. To

		lahko vključuje oblikovanje pripravništev, mentorskih programov, zaposlitvenih možnosti ali projektov sodelovanja med akademsko sfero in podjetji, ki so posebej namenjeni študentom beguncev.
--	--	--

Ta priporočila kot celota zasledujejo celostne in vključujoče podporne sisteme v visokošolskih zavodih, namenjene zagotavljanju uspešnega vpisa, vključevanja, stalnosti in dobrega počutja študentov beguncev. Od podpornih sistemov imajo lahko korist tudi lokalni in tuji študenti, če so posebni akademski tečaji ali sodelovanje s trgom dela in nevladnimi organizacijami odprti za vse. Pomembno je, da si ti podporni sistemi prizadevajo zagotoviti dostopnost in pravičnost v visokošolskem izobraževanju z odpravljanjem jezikovnih, finančnih in upravnih omejitev za vstop, trajnost in napredovanje ter uspeh, poleg pa se morajo zavedati, da bodo visokošolski zavodi morda morali vzpostaviti dolgotrajno medinstitucionalno in znotrajinstitucionalno sodelovanje na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Po študijah migracij, ki bi lahko pomagale osvetliti vključevanje študentov beguncev v visoko šolstvo, je treba doseči učinkovitejše socialno vključevanje beguncev in notranje razseljenih oseb v visoko šolstvo, sistemske pogoje in pravni okvir. Te morajo spremljati institucionalne politike, usmerjene v integracijo (pridobivanje jezikovnih in kulturnih spretnosti), umestitev (pridobivanje družbenega/poklicnega statusa), interakcijo (druženje beguncev na univerzah, tudi v procesu poučevanja in učenja) in identifikacijo (občutek pripadnosti akademski skupnosti države gostiteljice in ohranjanje identitete študentov) (Degtyarova, 2025, po Esser, 2001). Ključne besede za prožne podporne mehanizme se zato zdijo: institucionalna komunikacija, dostopnost, pristop celotne univerze, sodelovanje in partnerstva, prožnost in prilagodljivost.

5. Literatura

5. Literatura

Ashour, S. (2022). Dostop sirskih beguncev do visokošolskega izobraževanja v Nemčiji: sistematični pregled literature. *European Journal of Higher Education*, 12(1), 98-116. DOI: 10.1080/21568235.2020.1871392

Berg, J. (2019). Nov vidik internacionalizacije? Posebni izzivi in podporne strukture za begunce na poti v nemško visoko šolstvo. In A. Curaj, L. Deca & R. Pricopi (Eds.), *Evropski visokošolski prostor: The Impact of Past and Future Policies* (str. 219-235). Springer.

Boichenko, K., Oikonomou, S. in Zourou, K. (2025a). *Higher Education resilience in refugee crises: Forging social inclusion through capacity building, civic engagement and skills recognition* (Odpornost visokošolskega izobraževanja v begunskih krizah: krepitev socialne vključenosti s krepitvijo zmogljivosti, državljanskim udejstvovanjem in priznavanjem spretnosti). Projekt AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (razdelek "Rezultati").

Boichenko, K., Oikonomou, S. in Zourou, K. (2025b). *Oblikovanje in izvajanje poslovno sodelovanje med akademsko sfero za odpornost ukrajinskih beguncev*. Projekt AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (poglavje "Rezultati").

Degtyarova, I. (2025), *Emergency Management in Higher Education Institutions: Smernice za ravnanje v begunskih krizah*. Projekt AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (oddelek "Rezultati").

Degtyarova, I., & Kraśniewska, N. (2025). *Odziv poljske akademije na izredne razmere. Obvladovanje obsežnega dotoka ukrajinskih beguncev v visokošolskih ustanovah na Poljskem, 2022-2024*. Projekt AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (poglavje "Rezultati").

Esser, H. (2001), Integration und ethnische Schichtung [Integracija in etnična stratifikacija], 2001, dostopno na: https://edoc.vifapol.de/opus/volltexte/2014/5134/pdf/wp_40.pdf.

Friedrich, T., Ruano, B., Melo-Pfeifer, S. (2021). Celovit univerzitetni pristop k humanitarnemu vključevanju študentov migrantov in beguncev: Razmišljanja o praktičnem izvajanju izobraževalnih politik in programov na Universidade Federal do Paraná (UFPR) v Braziliji. *Journal of international Mobility*, 1(9), 103-120. DOI: 10.3917/jim.009.0103.

Grüttner, M., Berg, J., Schröder, S. in Otto, C. (2018). Begunci na poti v nemško visoko šolstvo: A capabilities and engagements perspective on aspirations, challenges and support (Perspektiva zmožnosti in vključenosti glede aspiracij, izzivov in podpore). *Global Education Review*, 5 (4), 115-135.

Jonaitytė, L., Štuopytė, E., & Tautkevičienė, G., (2024). *Academic libraries as niches of social kohezija*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (poglavje "Rezultati").

Klos, L., & Klymanska, L. (2024). *Odziv ukrajinskih visokošolskih zavodov na humanitarno in družbeno krizo*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (oddelek "Rezultati").

Lawrance, L. (2023). *Analiza pokrajine mehanizmov in pobud visokošolske krizne podpore za študente begunce*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (poglavje "Rezultati").

Lawrance, L. (2024). *Poročilo o sodelovanju med visokošolskim izobraževanjem in združenji*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (razdelek "Rezultati").

Melo-Pfeifer, S., Brinkmann, L.M., & Gerwers, F. (2024) *Promoting and sustaining the transition of refugee students to higher education*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (razdelek "Rezultati"). Doi : 10.25592/uhhfdm.16520

Melo-Pfeifer, S., & Gerwers, F. (2023). *Oblikovna načela za izboljšanje učnih načrtov in institucionalnih sprememb v korist študentov beguncev*. <https://agileproject-erasmus.eu/> (razdelek "Rezultati").

Melo-Pfeifer, S., & Potolia, A. (2025). *Podporni mehanizmi za študente v izgnanstvu v visokem šolstvu. Sinteza na ravni sedmih evropskih držav*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (oddelek "Rezultati"). DOI: 10.25592/uhhfdm.17327

Naidoo, L., Wilkinson, L., Langat, K., Adoniou, M., Cunneen, R. in Bolger, D. (2015). *Supporting school-university pathways for refugee students' access and participation in tertiary education (Podpiranje šolsko-univerzitetnih poti za dostop in udeležbo begunskih študentov v terciarnem izobraževanju)*. Vodnik za izvajanje za univerze. University of Western Sydney (Univerza zahodnega Sydneya).

Oikonomou, S., Zourou, K. (2023). *Evropske univerze pri reševanju ukrajinske begunske krize: vpogled v digitalne akcije navadnih ljudi*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (oddelek "Rezultati"). URL: <https://zenodo.org/records/8268798>.

Potolia, A., Fiallos, F. in Lawrance, L. (2025). *Résultats sur trois niveaux d'interventions pédagogiques*. Konzorcij AGILE. <https://agileproject-erasmus.eu/> (razdelek "Results").

Schröder, S., Berg, J. in Otto, C. (2022). *Podpiranje poti bodočih študentov beguncev na nemške visokošolske ustanove - Pogledi ključnih akterjev na področju dostopa, sprejema in priprave na študij*. *Beiträge zur Hochschulforschung*, 44, 40-58.

Unangst, L. (2019). *Begunci v nemškem visokošolskem sistemu: posledice in priporočila za spremembo politike*. *Policy Reviews in Higher Education*, 3(2), 144-166. DOI: 10.1080/23322969.2019.1643254

Unangst, L., & Streitwieser, R. (2018). *Vključujoče prakse kot odziv na prihod beguncev v Nemčijo: (v angleščini): Support Structures and Rationales Described by University Administrators (Podporne strukture in utemeljitve, ki so jih opisali univerzitetni*

Policy brief: Spodbujanje vključevanja beguncev v visokošolsko izobraževanje: priložnosti in ovire

administratorji). In A. Curaj, L. Deca & R. Pricopi (Eds.), *European Higher Education Area: The Impact of Past and Future Policies* (str. 277-294). Springer.

Zahvala

To poročilo je nastalo v okviru delovnega paketa 5 projekta AGILE, ki ga financira EU: "Odpornost visokošolskega izobraževanja v begunskih krizah: krepitev socialne vključenosti skozi krepitev zmogljivosti, civilnodružbeno delovanje in priznavanje znanj". (www.agileproject-erasmus.eu, številka projekta 2022-1-FR01-KA220-HED-000087334). Avtorji te študije se zahvaljujejo vsem ustanovam, ki so odgovorile na vprašalnik. Celostno podobo, ikone, izdelane grafike, tabele in slike je oblikovala Ioanna Tsakarelou.

Ta projekt je financiran s podporo Evropske komisije. Ta dokument odraža izključno stališča avtorja. Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij iz dokumenta.

Avtorji

Sílvia Melo-Pfeifer

Profesorica na Univerzi v Hamburgu - Pedagoška fakulteta, Nemčija

Sílvia Melo-Pfeifer je redna profesorica za izobraževanje učiteljev romanskih jezikov (Univerza v Hamburgu, Nemčija). Njeni glavni raziskovalni interesi se nanašajo na pluralistične in na umetnosti temelječe pristope k učenju in poučevanju jezikov v izobraževanju učiteljev in raziskovanju. Koordinirala je projekta Erasmus Plus LoCALL (LOcal Linguistic Landscapes for global language education in school context) in CoMMITTEd (Covid, Migrants and Minorities in Teacher Education - A Fake News Observatory to promote Critical Thinking and Digital Literacy in Times of Crisis.), **trenutno** vodi projekt BOLD (Building on Linguistic and Cultural Diversity for social action within and beyond.

Lisa Marie Brinkmann

Raziskovalna asistentka na Univerzi v Hamburgu - Pedagoška fakulteta, Nemčija

Lisa Marie Brinkmann je raziskovalna asistentka na Univerzi v Hamburgu in trenutno piše disertacijo o uporabi portfolijev pri pouku francoščine (kot tujega jezika) v šoli in njihovem vplivu na naložbe nemških učencev. Sodeluje v projektih Erasmus+ BOLD (Building on Linguistic and Cultural Diversity) in AGILE (Higher Education Resilience in Refugee Crises) ter od leta 2022 koordinira tri projekte v seriji "Transcultural encounters in Spanish Teacher Education", ki jih financirata Innovative learning and teaching formats of University of Hamburg in German Academic

Anthippi Potolia

izredna profesorica na Univerzi Paris 8, Francija.

Anthippi Potolia, ki trenutno vodi projekt AGILE Erasmus+, je izredna profesorica za jezikovne vede in uporabno jezikoslovje. Specializirana je za izobraževalne tehnologije, večjezičnost in večkulturnost, jezikovne avtobiografije in refleksivnost ter med- in transkulturnost. Je soodgovorna za magistrski študij usposabljanja bodočih učiteljev jezikov. Je tudi akademska koordinatorica diplome iz francoskega jezika za študente v izgnanstvu na Univerzi Paris 8.